

Vernieuwde vragen en antwoorden kapitaalverzekeringen: kleine aanpassingen

27-05-2020 | Door Kees van Oostwaard
werkzaam bij Fiscale Zaken VIVAT

In 2017 en 2018 heeft de Belastingdienst nieuwe vragen en antwoorden gepubliceerd. Daarover heb ik in *Financieel Actief* al geschreven.¹ Nu is er een [aan-gepast document](#) gepubliceerd. Deze keer gaat het met name om een opschoning van vragen die niet meer relevant worden geacht. Ook zijn enkele extra voorbeelden opgenomen. In dit artikel geef ik een korte beschouwing.

Vervallen vragen en antwoorden

De Belastingdienst heeft diverse vragen verwijderd. Het gaat om de vragen² B4 (Tijdstip van opnemings van verhogingsclausules), onderdeel D (Tijdklemmen), F4 (Bestaand beleid voor het aangaan en het beëindigen van fiscaal partnerschap geldt ook vanaf 2013) en G2 (Verhuisregeling van toepassing op de SEW en BEW).

Commentaar

Er is niets mis met het opruimen van overbodige vragen. De meeste verwijderde vragen zijn op de een of andere manier verbonden met overgangsrecht. Maar ook als het overgangsrecht al geruime tijd bestaat, betekent dat wat mij betreft nog niet dat een vraag en antwoord niet meer relevant zijn. Voorbeeld hiervan is B4. De vraag wanneer een verhogingsclausule uiterlijk moet zijn opgenomen, is nog steeds relevant. Voorlopig voor deze versie toch maar teruggrijpen op de vorige uitgave? In de inleiding staat (gelukkig): *“Met de wijzigingen zijn geen inhoudelijke wijzigingen beoogd.”* Toch kan dit niet de bedoeling zijn van het opschonen. Bij onderdeel D kan ik het laten vervallen beter plaatsen. Wet- en regelgeving zijn nu immers anders. Toch is daar ook een kanttekening te plaatsen. Als op een later moment bij een verzekering wordt teruggekeken, zou toch de vraag kunnen opkomen

¹ [Vragen en antwoorden kapitaalverzekeringen: tijdklemmen en andere wijzigingen 2017](#), *Financieel Actief*, 1 december 2017, en [Vernieuwde vragen en antwoorden kapitaalverzekeringen: zoek de verschillen!](#), *Financieel Actief*, 31 augustus 2018

² Nummering in de vorige versie

waarom op enig moment - vóór de wijziging van wet- en regelgeving - op een bepaalde wijze is gehandeld.

De enige echte wijziging

Afgezien van enige taalkundige aanpassingen en enkele tekstverplaatsingen bevat de nieuwe publicatie slechts één echte wijziging. Dat betreft vraag en antwoord C2: Omzetting van een KEW met een niet-gegarandeerd kapitaal in een SEW of een BEW en vice versa³. Het cursieve deel is aan de titel toegevoegd.

Toegevoegd is ook de volgende tekst:

“Als een oorspronkelijke SEW of BEW zonder gegarandeerd kapitaal wordt omgezet in een KEW geldt dat het overgangsrecht behouden blijft als de totaalpremie - voor de leven- en overlijdensdekking tezamen - niet hoger is dan de inleg voor de SEW of BEW dan wel de totale premie voor de oorspronkelijke KEW. Als wordt aangesloten bij de totale premie van de oorspronkelijke KEW moet ook in de nieuwe KEW een overlijdensdekking zijn opgenomen. Voor het bepalen van de totaalpremie voor de KEW kan dus niet een eventueel afzonderlijke overlijdensrisicoverzekering die naast een SEW of BEW liep worden meegenomen.”

De Belastingdienst geeft hierbij een voorbeeld dat in drie stukken is opgeknipt (aangeduid met voorbeeld 1, 2 en 3):

“Voorbeeld 1

In 2004 is een KEW zonder gegarandeerd kapitaal afgesloten met een totale premie van € 1.000, waarvan € 800 voor de levendekking en € 200 voor de overlijdensdekking. In 2015 wordt de KEW omgezet in een SEW zonder gegarandeerd kapitaal. Om het overgangsrecht te kunnen behouden mag de totale inleg voor de SEW niet meer gaan bedragen dan € 1.000 (buiten de normale en gebruikelijke optieclausules). Daarnaast kan nog wel een afzonderlijke overlijdensrisicoverzekering worden afgesloten met bijvoorbeeld € 200 aan premie.

³ Cursivering KvO

Voorbeeld 2

In 2018 wordt de SEW uit voorbeeld 1 weer omgezet in een KEW. De totale premie voor de leven- en overlijdensdekking van de KEW mag dan niet meer bedragen dan € 1.000 (buiten de normale en gebruikelijke optieclausules) om het overgangsrecht te behouden. Wel mag de afzonderlijke overlijdensrisicoverzekering met bijvoorbeeld € 200 aan premie blijven doorlopen naast de KEW.

Voorbeeld 3

Bij de omzetting in 2015 van de KEW in een SEW in voorbeeld 1 is de inleg in de SEW op € 800 gesteld en is er een aparte overlijdensrisicoverzekering afgesloten tegen een premie van € 200. In 2018 wordt de SEW weer omgezet in een KEW. Wanneer er in de nieuwe KEW een overlijdensrisicoverzekering is meeverzekerd, mag de totale premie die na de omzetting voor de KEW wordt betaald, niet meer bedragen dan de € 1.000 die voor de oorspronkelijke KEW uit 2004 werd betaald.”

Commentaar

Afgezien van misschien het allerlaatste stukje liggen de antwoorden zeer voor de hand. Hoewel het logisch lijkt dat de separate overlijdensrisicoverzekering wordt gestopt, zegt het voorbeeld daar niets over.

Veel interessanter is wat mij betreft een vergelijkbare casus, maar dan met een gegarandeerd kapitaal. Dat levert dan bijvoorbeeld de volgende casus - uit de praktijk! - op.

De wens is om een SEW om te zetten in een spaarhypotheek (KEW). De SEW heeft een doelkapitaal bij leven van € 100.000. Er is een contractuele verhogingsclausule in de vorm van een automatische herziening van inleg na iedere rentewijziging. De waarde op het moment van de omzetting bedraagt € 20.000.

De spaarhypotheek krijgt dezelfde einddatum, hetzelfde doelkapitaal, en een vergelijkbare contractuele verhogingsclausule. De spaarhypotheek heeft echter een minimum verzekerd kapitaal bij overlijden van de helft van het doelkapitaal. In dit geval krijgt de nieuwe verzekering een doelkapitaal van € 100.000 bij leven en een verzekerd kapitaal bij overlijden van € 50.000.

Uiteraard kan gesteld worden dat met het laatstgenoemde kapitaal een verhoging van het kapitaal bij overlijden plaatsvindt. De SEW kent immers geen verzekerd kapitaal bij overlijden. Maar daar is wel het uitgangspunt dat het aanwezige kapitaal bij overlijden wordt uitgekeerd.⁴ Kernpunt is dat het voor een kapitaalverzekering noodzakelijk is om rekening te houden met overlijden. Anders is sprake van een gewone spaarrekening en die mag niet worden aangehouden bij een verzekeraar. Waarom dan geen goedkeuring? Misbruik ligt bepaald niet voor de hand. Het kapitaal bij leven wordt niet hoger. En een verzekeraar zal niet willen meewerken aan een opzetje om vlak vóór overlijden even om te zetten van SEW naar een verzekerd kapitaal. Dat kost de verzekeraar gewoon geld. Eigenlijk is dit wederom een voorbeeld van het ontbreken van een 'level playing field'. Van KEW naar SEW is geen probleem, andersom wel. Dus wederom de vraag: waarom geen goedkeuring?

Slotopmerkingen

Het is prima om met regelmaat documenten met vragen en antwoorden te bezien en waar nodig aan te passen. In dit geval heeft het weinig nieuws opgeleverd, terwijl er nog wel prangende vragen zijn.

⁴ Kanttekening is dat bij overlijden continuering van de SEW kan plaatsvinden op grond van artikel 10bis.5 lid 4 Wet IB 2001